

Çiftlik Bank olayını bir de doktorlara sorun

BÜTÜN KANDIRILMALARIMIZIN ALTINDA AYNI SORUN VAR

Bütün kandırılmalarımızın altında aynı sorun var

20 Mart Salı 2018 21:39

Ahmet Koyuncu yazdı

Son günlerde Çiftlik Bank olayı patladı. Yine Jet Fadıl'larla yaşanan senaryonun aynısı yaşandı. Ama bu kez oyuncular farklıydı. **"Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaşta"** olarak anons edilen bir şahıs 500 milyon dolandırarak yurt dışına kaçtı. Vatandaş ise fahiş kârları beklerken, yine kandırılmakla kaldı.

Peki, kandırılmayı, daha doğrusu **"kandırıldım"** sözünü bir yerlerden hatırlıyor musunuz?

Daha üç-dört yıl önce **"Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin ortalamasıdır"** adlı bir yazı yazmıştım ve en üstten cezayı almıştım. Oysa bu yazıda Sn. Erdoğan örneğinden yola çıkarak Türk toplumunu analiz etmiştim.

Belki siz katılmayabilirsiniz. Ülkemizin vasat çoğunluğunu yakından tanıyan bir bilim insanı olarak şunu söylemem yanlış olmaz. **Sn. Erdoğan, Türkiye'dir. Doğrusuyla da, yanlışıyla da bizdir. İşte o nasıl kandırılıyorsa, Türk halkı da aynen öyle kandırılıyor.** Bu psikososyal bir sonuçtur.

SÜLÜN OSMAN, BU DAMARI İLK KEŞFEDENLERDENDİR

Peki, Türk halkı neden bu kadar kolay kandırılıyor?

Çünkü Türk toplumu, büyümesine ve birey olmasına izin verilmemiş olan bir toplumdur. Erikson'un psikososyal gelişim kuramına göre, bir çocuk ilk olarak **temel güven duygusunu** kazanır. Bu, sağlıklı psikolojik gelişim için ön koşuldur. Eğer bu

duygu gelişmezse, yerini **temel güvensizlik** alır. [1]

Peki, bir insan kime güvenir? En yakınındaki annesine, babasına... Peki, Türk halkı kime güvenir? "**Devlet Baba**"ya... 1950'lerde NATO'ya girdikten sonra devlet kaldı mı? İşte bu nedenle ülkemiz insanı, temel güven duygusunu kazanamamıştır. İşte bu güvensizlik ortamında yetişmiş olan bireylerin ise, birilerine kolayca inanması normaldir. **Sülün Osman, ülkemizin bu damarını ilk keşfedenlerdendir.** Boğaziçi Köprüsü olayını hepimiz bilirsiniz.

Peki, gerçekte ne oluyor? Türk insanı, tıpkı bir çocuk gibi güven duyacağı bir kaynak arıyor. İşte bu ihtiyacı ise Jet Fadil'lar ve Çiftlik Bank'lar karşılıyor. Tıpkı ağzına şeker verilen bir çocuk gibi, altı aylık düzenli faiz ödemesine güven duyup, tüm parasını yatırıyor. Sistemi kuran şahıs ise, herkesi kullandıktan sonra paralarla birlikte ortadan kayboluyor.

ÜÇ-BEŞ İMAMIN BİR ARAYA GELEREK...

Bunlar para topluyor. Başka zenginliklerimizi toplayanlar yok mu? **Örneğin FETÖ...** Neredeyse 40 yıl boyunca Anadolu'nun saf ve zeki gençlerini devşirmede mi? Tüm bunlar olurken **devlet baba** neredeydi? Bu insanlar FETÖ'ye öyle kuvvetli bir bağla bağlanmışlardı ki, sonrasında babalarını bile tanımamışlardı.

Bir düşünün... Bu kuvvetli bağlanmayı ve kendini örgüte adamayı gerçekleştirecek karakterleri kim arayıp buluyordu? Çünkü herkesi kandıramazsınız. Üç-beş imamın bir araya gelerek doğru karakterleri seçmesi mümkün müydü? Tabii ki, mümkün değildi. Çünkü, bu imamları CIA'nin sosyal psikologları yetiştirmişti. Öyle gençleri seçiyorlardı ki, bu gençler büyüdüğünde FETÖ'nün kamikazesine haline geliyorlardı.

İşte bu noktada, **bu kandırılan insanların suçlanması değil, bu kandırılma koşullarını yaratan ortamın değerlendirilmesi önemlidir.** Peki neden?

TÜRK HALKI PATERNALİSTİKTİR

Öncelikle Türk toplumu, paternalistiktir. **Türk insanı ise birey değil, daha çok bir topluluğun parçasıdır.** [2] Zaten Çiftlik Bank'ın bir mağduru da ne dedi? **Bu kadar para yatıran herkes yanlış olamaz,** diye düşündük. Yani buradaki "**herkes**" mantığının doğru analiz edilmesi önemlidir.

İşte bu paternalistik ilişki Batı toplumlarında pek görülmez. Çünkü kapitalizm yerleştikçe bu yapı kaybolmuş ve bireysellik ön plana çıkmıştır. Bizde ise topluluk ön plandadır. Hatta şeflerimiz, yöneticilerimiz, hatta liderlerimiz bile paternalistiktir. Yani, lider babadır. Babacandır, yardımsever ve hamidir. **Paternalizmde ast, üste gönüllü boyun eğer. Lidere sadakat ve koşulsuz itaat vardır.** [2]

Örneğin **Sn. Recep Tayyip Erdoğan paternalistik bir liderdir.** Eğri oturup doğru konuşalım. Ülkemizde 10 milyona yakın aile, Sn. Erdoğan sonrası devletten ciddi yardımlar almışlardır. Hükümet, köylerde ve varoşlarda unutulmuş insanların sağlık, eğitim, sosyal güvenlik ihtiyaçlarını karşılamıştır. İşte bu nedenle Türk halkı, Sn. Erdoğan'ı bir baba, bir hami olarak görmüştür. Tıpkı babasına itaat eder gibi, ona itaat etmiştir ve hala da etmektedir.

İşte bu paternalistik yapı nedeniyle bir gruba ait olmak, Türk toplumu için önemlidir. Birey olamadığı için güvenecek bir yer arar. İlk güven veren kişiye ise inanır ve sonra da kandırılır. Sıradan vatandaş için de bu geçerlidir, en tepedeki kişiler için de...

ASLINDA YAŞADIĞIMIZ ARABESKİN DİBİDİR

Peki, bu kandırılma temasını en fazla nerede görürüz? **Arabesk şarkılarda...**

Hani Küçük Emrah bir şarkısında: "**Gelen vurur, giden vurur**" der ya, işte Türk halkına da gelen vurur, giden vurur. Emrah'ın şarkılarını inceleyin görürsünüz: Acıların çocuğu... **Boynu bükükler...** Beni yerden yere vurup durmayın... Sefiller... **Ben yetim, ben öksüz...**

Saymakla bitmez. Onun hali, Türk halkının halini anlatır. Geçen yazımda ne demiştim? Küçük Emrah, acıların toplumunda acıların çocuğudur. Çünkü Türk halkı da onun gibi öksüz ve yetimdir. Atatürk öldükten sonra Türk halkı da babasız kalmıştır.

Siz de bilirsiniz, Türk halkı 1950 ve 60'larda hızla çoğalmış ve köylerden şehirlere doğru akmıştır. Ne yazık ki, bu göç ile şehirlere gelen Anadolu insanı, vasıfsız ve ayak takımı olarak kabul edilmiş ve kapıcı, hamal, işportacılık gibi işleri yapmaya mahkum edilmiştir. Temel güveni, duygusu olmayan bu kişilerin yaşadığı anomi süreci arabeski yaratmıştır.

Gerçekte arabesk nedir? **Arabesk, aslında yok olan Anadolu insanının ağıtıdır.** Köy enstitülerinde öğretmen olup, bilim insanı ve sanatçı olup toplumu aydınlatması umut edilen ya da kendi toprağı olması istenen Anadolu'nun yiğit insanlarının yok oluşunun ağıtıdır. Topraksız ve eğitimsiz kalarak feodaliteyi aşamamasının, göç ettiği şehirlerde ayak takımı olmasının, kula kulluk eden bit yavrularına (yavşaklara) dönüşmesinin ağıtıdır.

Bakin Küçük Emrah'a, görün halimizi... Yani yaşanan Çiftlik Bank kandırılması, ülkemizin en acı gerçeğidir. Arabesk'tir... Ülkemiz insanı dün olduğu gibi, bu gün de tıpkı bir çocuk gibi kandırılmıştır. Gelen vurmuş, giden vurmuştur.

KOHLBERG'E GÖRE TÜRK TOPLUMUNUN AHLAKI

Bu günlerde, dimyata pirince giderken elindeki bulgurdan olan Türk toplumunu anlamak için, Kohlberg'i iyi anlamak gerektiğini düşünüyorum. Kendisi seküler ahlak kuramcısıdır. 140 ülkeyi gezerek binlerce insan ile görüşmüş ve bu ahlak gelişim modelini kaleme almıştır: **[3,4]**

Gelenek Öncesi Düzey:

Bunun için **Barbarlık düzeyi** demek yanlış olmaz.

Evre I: Kurallara ve otoriteye **körü körüne bağlılık** aşamasıdır. Birey önemli değildir, önemli olan kurallardır. Otoriteye yakalanmadığı sürece her türlü kaypaklığı yapabilir.

II. Evre: İlişkilerde ana belirleyici olan **çıkardır**. Kişi kurallara kendi ihtiyacını karşıladığı sürece uyar. Yani ne kadar çok çıkarı varsa, o kadar çok yakınlık ve ilişki söz konusudur.

Geleneksel Düzey:

III. Evre: Doğru olan, **iyi insan** olmaktır. İyi anne, iyi baba, iyi öğrenci, iyi vatandaş, iyi insan... Davranış niyete göre değerlendirilir. "**İyi niyetli olmak**" önem kazanır.

IV. Evre: Vicdan evresidir. Doğru olan, bireyin topluma, bireylere, kurumlara katkıda bulunmasıdır. Kurallara uymanın nedeni, toplumsal sistemin-düzenin- korunmasıdır.

Gelenek Ötesi Düzey:

V. Evre: Kişi tek kişi olsa bile, toplumun çoğunluğu ile çelişse bile korumaktır. Hiçbir şey kişinin yaşama, özgürlük gibi temel hak ve özgürlüklerinden daha önemli olamaz. Yani demokrasilerdeki çoğulculuk mantığına denk gelmektedir.

VI. Evre: Evrensel Ahlak İlkeleri Eğilimidir. Bu evreye Hz. Muhammed, Gandhi, Mevlana vb. kişileri örnek göstermiştir. Kohlberg'in kuramında ki en çok tartışılan evredir. **[3,4]**

Bu evreleri okuduktan sonra sizce Türk insanının ahlaki gelişim düzeyi ne olabilir? Tabii ki, çoğunlukla **evre II "karşılıklı çıkar"** aşamasıdır. Ne yazık ki ilişkileri ve ahlakı, çıkarlar belirlemektedir. Gemisini yürüten kaptandır ve bal tutan da parmağını yalar...

VAHŞİ KAPİTALİZM, BARBAR AHLAKINDAN BESLENİR

Çiftlik Bank olayında ise, para kaptıranların özellikle dindar insanlar olması ise içler acıdır. İnandığı din faizi yasakladığını bilmesine rağmen, çıkar ahlakı ile fahiş faizin peşine düşmüşlerdir. İşte bu durum toplumsal bir çürümenin ve kokuşmanın dışı vurumudur.

Oysa Anadolu insanının özünde iyilik yatar. Çünkü Anadolu; Mevlana, Bektaşî hümanizmine sahip, komşusunun acısını kendi acısı gibi yaşayan, Ahilik etiğini içselleştirilmiş insanların yurdu idi. Eline, beline, diline hakim olanların, komşusu aç iken tok yatmayanların toplumu idi. Yani evre 3-4 ahlaka sahiptik. İyiydik ve vicdan sahibiydik...

Ama NATO'ya girdikten sonra ne oldu? Atatürk Cumhuriyeti'nin dümeni bozuldu ve rotası değişti. Toplum çürüdü ve arabesk oldu... Aynen Küçük Emrah'ın filmlerine döndük. Nasıl ki, Küçük Emrah filmlerinde annesini kirleten ve kötü yola düşüren kişiye "**Amca**" diyerek güvenmişse, ülkemiz ise Anadolu Anne'yi kirleten ve insanlarını birbirine düşüren "**Sam Amca**"ya güvenmiştir.

En alttakilerin Müslüm babası ise, dalımda bir yaprak bitmedi usta der ya; Anadolu insanının dalında da bir yaprak bitmemiştir. Biteni de **Sam Amca** destekli Sağ partiler, TÜSİAD zenginleri ve darbeci askerler yemiştir.

Özellikle Özal'dan sonra bu bozulma zirveye çıkmıştır. **Çünkü vahşi kapitalizm, barbar ahlakından beslenir.** Çıkar, göz açıklığı ve etiksizlik takdir edilen bir meziyettir. Bu ortamda geleneksel ahlak düzeyinde olan kişiler, yani iyi ve vicdan sahibi kişiler saf, kerizdir.

Zaten Sülün Osman da, "**İstanbul'un denizi ve kerizi bitmez**" demiştir. Köyden şehre göç ile başlayan, vahşi kapitalizm ile temellerine dinamit atılan Anadolu'nun iyi insanların düşürüldüğü durumun özeti budur.

Sonuç olarak, Türk toplumu bozulmuş ve çürümüştür. Güven duygusu kaybolmuş olan sıradan insan, güveneceği birilerini aramış ve tıpkı bir çocuk gibi kandırılmıştır. Küçük Emrah'ların ve arabeskin dibini yaşayan bir toplumun, Jet Fadılları ve Çiftlik Bank olayını yaşaması zaten beklenen bir sonuçtur.

İşte bu sonucu yaratan toplumsal çürüme ve ahlaki çöküntünün nedenleri dikkatli analiz edilmeli ve çözümler aranmalıdır.

Bunu çözmeden, kandırılan vatandaşı da, kandırılan siyasetçiyi de daha çok okuruz.

Ahmet Koyuncu

KAYNAKÇA:

- 1) Arı, R. (2005). *Gelişim ve Öğrenme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- 2) Köksal, O. (2011). *Bir kültürel liderlik paradoksu: paternalizm*. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 101-122.
- 3) Kohlberg L, Hersh RH (1977). *Moral development: A review of theory*. *Theory into Practise* 16(2): 53-59
- 4) Kohlberg L. (1981). *The philosophy of moral development*. Cambridge: Harper and Row.

Ahmet Koyuncu

odatv

arşiv

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

ANA SAYFA

YAZARLAR

VİDEO

FOTO GALERİ

ARŞİV

KATEGORİLER

App Store'dan
İndirin

Google Play
'DEN ALIN